

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoiață. :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

In fața urnelor

Joi viitoare, 7 Iulie c. când se vor face alegerile parlamentare pentru Cameră, trebuie să fie — și avem bune nădejdi că va fi — o zi de mare izbândă a binelui peste duhul rău al tuturor ilegalităților, de pe urma cărora geme acum de ani îndelungați o țară întreagă.

Preferințele majorității absolut covârșitoare ale corpului electoral pentru partidul național-țărănesc al dlui Iuliu Maniu sunt în mintea tuturor și dacă guvernul Știrbey a trebuit să plece, este tocmai pentru că, păstrându-se caracterul „liber” al alegerilor — și garantându-se imparțialitatea magistraților chieși să le conducă —, partidul liberal știa că are să încerce, în lupta dreaptă ce urma să se dea, o înfrângere din cele mai rușinoase. Dar „șeful partidului liberal a fugit — cum atât bine a spus-o d. Maniu în adunarea din Dumineca trecută dela București — dinaintea acestei lupte, a trântit guvernul electoral și s'a refugiat la adăpostul jandarmilor și sbirilor săi”. „Dl Brătianu, spunea mai departe dl Maniu, n'a dat o soluție estetică. Dl Brătianu s'a dat bătut dela început și prin aceasta însuși a recunoscut puterea formidabilă a partidului național-țărănesc, recunoscând totodată că dsa... s'a impus țării... ca dictator.”

„Nu ne speriem de aceasta”, a spus d. Maniu. Și noi credem că vorba aceasta are s'o spună Joi țara întreagă. Curentul în adevăr impunător care se manifestă în toate părțile țării pentru ceice nici de astădată n'au avut norocul de a-și putea măsura forțele în condiții egale, va trece credem biruitor peste toate obstacolele pe cari oligarhia, care își simte sfârșitul aproape, va ști să i-le pună în cale. Și dacă „marea mișcare din magistratură”, făcută a doua zi după venirea noului guvern, n'a vrut să fie — cum mintea refuză a crede — nu îndemn la sperjuriu a corpului magistraților, în mâna cărora este depusă din partea legii pecetea urnelor, rezultatul alegerilor de Joi nu poate ieși decât în favorul aceluia, cărora de mult trebuia să li-se fi încredințat destinele țării.

Când scriem aceste șire satele sunt împânzite de jandarmii cari au instrucții; circulația celorce vreau să iasă pe sate în numele „roatei” miraculoase este pe deantregul oprită și, bun e Domnul, nici șirele acestea nu vor putea să ajungă la timp în mâna aceluia, cari totuși au dreptul să le primească.

Toate aceste nelegiuiri, menite a lungi seria nesfârșită a celor de până acum, vor face numai ca îndârjirea luptătorilor pentru dreptate și legalitate să fie și mai navalnică, aducând în tabăra „roatei” mântuitoare și pe ceice mai credeau că țara trebuie să ajungă din nou sub cârmuirea „bățului” liberal.

Spre laicizare

In atențiunea profesorilor de religie din întreaga provincia noastră bisericească

de A. C. ALBINUS.

Un revizor școlar mi-a comunicat că, pe la mijlocul lunii Maiu a. c. a primit dela Minister ordinul, prin care se oprește accesul în școlile statului a inspectorilor catehelic, numiți de chiriarii noștri, pentru a îndruma și controla învățământul religios.

Dacă într'adevăr s'a dat acest ordin, atunci el constituie o nouă verigă în lanțul care apasă instrucția religioasă dela școlile noastre. Căci la dreptul vorbind, noi, profesorii de religie, predăm un studiu încătușat, cu ore cari tot mereu se împuținează, din manuale, cari cad sub interdicție ministerială, cu un stăpân-umbra, biserica, care ne-a dat numirea de supleanți, ca încolo să nu mai aibă nici o putere asupra noastră, nici de control, nici de îndrumare, nici de disciplinare, și cu un al doilea stăpân, statul, acesta atotputernic, care ne califică, ne numește titulari și definitivi, ne prescrie conduita, ne îndrumă, ne controlează, ne disciplinează, ne dă leașa și ne pensionează.

În așa situație, tu, biet profesor de religie, ce poți să faci? Cu aripile avântului tăiat, vei putea să te apropii de țelul catehezei? Și, cât de sublim este acest țel! Profesorii de religie modelează sufletul generațiilor viitoare. Primind pe copii din mâna părinților trupești, îi conduc pe drumul ce duce la Hristos. Fac neasemănat mai mult decât părinții trupești. Dela aceștia, copiii își au viața trupească; profesorii de religie le deschid orizonturile vieții sufletești. Sunt părinții sufletului generațiilor de mâine. E neasemănat mai înaltă munca profesorului de religie, decât munca celorlalți profesori. Aceștia înarmează cu știința trebuitoare în viața pământească. Noi, însă, fără să neglijăm pământul, înzestram copiii cu mijloacele fericirii de veci. Innobilăm sufletele. Creiem cetățeni integri și patriei de aci, și patriei cerești. Facem să se desvolte în sufletele tinere virtuțile dumnezeiești: credința, nădejdea și dragostea. Dăm societății o generație plină de duhul credinței în Dumnezeu și patrie. Îi facem pe copii să nădăjduască în progresul omenirii, slăvirea țării și fericirea de veci. Aprindem în inima tinerilor focul sacru al dragostei de Dumnezeu și patrie.

Și, nu e mai mult decât păcat, a zădărnici o operă atât de creștină și patriotică?

*

Domnul Vasile Băncilă, membru al școlii române din Franța, făcând o paralelă între școala din Franța și cea dela noi, *) constată că la noi școala unică, în ceace are bun, e

mai realizată decât în Franța. Căci la noi există o școală în linii generale aceeași pentru toți, însă fără excluderea învățământului religios.

Domnul Băncilă, însă, se înșală în aprecierile sale. Situația reală e altă. Noi nu numai imitam, ci maimuțarim chiar, tot ce e francez. În Franța, singura școală cu drept de publicitate, e școala laică. Și la noi, cu puține excepții, e situația aceeași. Școlile confesionale, cei puțin cele românești, sunt desființate. Din școlile franceze — cu faimosul ordin din 1883: Institutul în școală, primarul la primărie și preotul la biserică —, învățământul religios a fost surghiunit. La noi până acum încă nu s'a scos religia din învățământ, dar mai cu seamă acum, după război, servește tot mai des ca țintă de atac. Unii cer scoaterea ei din învățământ, alții reducerea ei. Cei mai ostili religiei sunt dascălii primari. Dar și o parte din profesorii secundari au cerut, în congresul dela Iași, scoaterea religiei din cursul liceal. Universitățile par a fi indiferente, dar această indiferență poartă pecetea ostilității. *)

În urmare, situația ce se creiază învățământului religios la noi în țară, e cât se poate de lipsită de mângâiere. Pentru viitor se săresc perspective îngrozitoare. Un memento serios, în privința aceasta, ne poate servi tocmai situația școlară din Franța. Sunt eloquente datele statistice pe care le reproduce Dl Băncilă**), pentru a arăta, că școala unică sau laică franceză nu e neutră, cum o contemplant Jules Ferry, căci altfel n'ar fi comuniștii cei mai înfocați apărători ai ei. Copiii Francezilor catolici în școala unică, nu numai nu primesc educație religioasă, ci dinpotrivă li se sugerează idei antireligioase. și e foarte natural acest lucru, când se știe, că din 120 mii institutori francezi, 95 mii sunt socialiști și comuniști; din 550 inspectori școlari, 500 sunt radicali, radicali socialiști, socialiști, comuniști, toți pacifiști la exces și anticlericali. Institutoarele, la fel. Acestea, au înființat o cassă de solidaritate pentru maternitatea în afară de căsătorie... și, față de „bicisnicele legi ale tuturor statelor capitaliste”, proslăvesc opera împlinită de Rusia Sovietelor.

Suntem, firește, de acord cu Dl Băncilă, care în educația ireligioasă a tinerimei franceze vede o primejdie pentru sănătatea etnică a Franței. Simțim, împreună cu dânsul, tragicul ce se petrece în inima părinților catolici din

*) »Revista generală a învățământului». No. 5 din 1927.

**) În »Revista generală a învățământului» No. 4 din 1927 p. 218 urm.

*) Discuția școlară din Franța, în »Revista gen. a inv.» No. 5 (Mai) 1927 pag. 292.

Franța. Și deplângem orbia institutelor fanceze care au fost, dela 1900 încoace, „elementul militant cel mai important în anarhia societății franceze“, în vremea în țările învecinate, în deosebi în Germania, institutorii stăpâniți de principii mai moderate în ce privește națiunea, familia, dau educație sănătoasă tinerelor generații.

Dar, făcând comparație între cele două școli, franceză și română, va trebui să mărturisim, că și *la noi situația învățământului religios e precară*. În vremea, grație convențiilor politice, școlile confesionale maghiare și germane primesc din vistieria statului zeci de milioane, asigurându-se pentru generațiile tinere o bună creștere religioasă, — școlile bisericesti din Basarabia, școlile confesionale ortodoxe și unite din Ardeal se etatizează fără milă, iar la școlile statului, religia are o situație atât de depreciată, în cât d. *I. Gh. Savin* *) inspectorul general al seminariilor, pune următoarea alternativă: „... *sau credem*, oameni ai școalei și cărmuitori ai destinului acestui neam, în realitatea acestor lucruri și atunci jumătăți de atitudine nu încap, *sau nu credem*, și atunci la ce să șovăim cu jumătăți de măsură și concesiuni de circumstanță, când *leal* ar fi să scoatem religia din învățământ, lăsând-o cu totul în grija și seama bisericii“.

*

În situația aceasta, care e datoria noastră? Intrucât am luat, din încredințarea PP. SS. chiriari, imediata grijă a tinerimei, noi profesorii de religie, am luat și marea răspundere înaintea lui Dumnezeu și a patriei, pentru generațiile de mâine. Cu cât sunt mai grele vremile, cu atât mai intensivă și unitară trebuie să fie munca noastră.

Cu aproape douăzeci ani de activitate catehetică, sunt în șirul celor mai vechi profesori de religie. Îndrănesc, în urmare, să rog pe iubii mei colegi dela toate școlile se-

*) Religia în învățământul secundar, în No 5 din 1927 al „Revistei gen. a învățământului.“ p. 282

cundare, normale, profesionale, primare (urbane) să binevoiască a cumpăni următoarea propunere: În fața situației precare, să creiem *Solidaritatea tuturor profesorilor de religie uniți*. Să cerem conducerii societății „Sfânta Unire“, cu sediul în Blaj, care conform statutelor trebuie să promoveze cultura religioasă, să înființeze secția „Cultura religioasă a tinerimei“. În baza adeziunilor noastre, să ne convoace încă în cursul acestei veri, la ședința de constituire a acestei secțiuni. Toți la oaltă, vom putea cerceta cu mai multă ușurință situația și mijloacele de îndreptare. Vom recomanda „Sfintei Uniri“ cărțile pe care le socotim mai potrivite să se publice în „Biblioteca tinerimei“. Vom căuta chipul cel mai fericit de răspândire a cărților creștine. Vom fi aliații cei mai fideli ai „Sfintei Uniri“ în opera de răspândire a culturii religioase. Iar „Sfânta Unire“ va fi, pentru noi, razemul puternic în creștinească noastră străduință de a modela sufletul copiilor conform preceptelor evanghelice. *)

A murit Vasile Pârvan. Miercuria trecută, în ziua sf. apostoli Petru și Pavel, a fost înmormântat academicianul *Vasile Pârvan*, care a fost o adevărată glorie a științei românești, și căruia dacă nu i-s'au decretat funeralii naționale — cum ar fi meritat pe sfânta dreptate — este numai, pentru că atari onoruri au început să se dea în țara noastră exclusiv mărimilor politice, prea adeseori foarte mult compromise.

Opera lui de istoric și arheolog nime nu este mai chieșmat să o aprecieze după vrednicie decât marele său coleg de Academie și Universitate, care este dl *N. Iorga*, și de aceea am

*) Ideea solidarizării tuturor profesorilor de religie o găsim foarte bună. După ce însă soc. «Sf. Unire» este abia la începutul său, credem că organizarea este a se face, deocamdată cel puțin, independent de această societate. Oricum ar fi, ne angajăm ca adesiunile ce ni-s'ar trimite să le transmitem inițiatorului, ținând coloanele noastre deschise pentru eventualele discuții asupra chestiunii. *N. R.*

crezut că nu putem cinști mai bine memoria celui dispărut la vârsta de abia 45 ani, decât reproducând următoarele șire din „Neamul Românesc“ dela 30 Iulie c.

Iată ce spune acolo dl *N. Iorga*:

„Prin dispariția lui *Vasile Pârvan*, cultura românească suferă una din cele mai grele pierderi, mai mult decât aceasta: una ireparabilă.

„Nu se va găsi nimeni care să unească darurile cele mari adunate în cel care așa de repede părăsește o glorioasă carieră: cunoștinți arheologice și istorice de o imensă bogăție, o râvnă nesfârșită alături de cea mai sistematică muncă, grija de cel mai neînsemnat detaliu alături de îndrăzneala celor mai înalte ipoteze. Toate făceau din el un arheolog privit ca egalul ori cui din străinătatea cea mai cultă, înfățișează mai cu autoritate acest domeniu.

„Dar, inaugurând și conducând cu un prestigiu atât de incontestabil o nouă eră în istoria veche și preistoria țărilor noastre, el era încă mai mult. Talentele lui de organizator erau excepționale. Dovadă cele două frumoase publicații periodice pe care le-a dăruit științei mondiale. Dovadă mai ales crearea unui învățământ al arheologiei, din care a ieșit o întreagă pleiadă de tineri erudiți cu cari orice nație s'ar putea mândri.

„Era și un scriitor de mari însușiri, căruia nu-i era teamă de nici una din cutezanțele modernismului care-l încânta. Fără a fi un filosof în sensul specialiștilor, mințea lui superioară obișnuia să răscolească problemele mari, care pe atâția din noi ne încremenesc în atitudinea unei reverențe tăcute. Era unul din șefii tineretului asupra căruia avea o aproape mistică influență. Cuvântul său cu profetice penumbre era primit în aceste cercuri ca al unui oracol.

„Și idealistul convins, cu ghicirea supranaturalului, va fi el oare azi în stăpânirea tainei grozave care ni-l răpește așa de curând“.

Citiți și răspândiți „UNIREA“

☐ ☐ **Foița „Unirii“** ☐ ☐

Alocuția consistorială

Ținută de sf. Părinte al Romei Pius al XI-lea în Consistorul secret dela 20 Iunie c. *)

Înainte de-a fi purces la crearea celor doi cardinali noi — pe cari cititorii noștri îi cunosc dintr'un număr anterior — și la completarea scaunelor episcopoești vacante, sf. Părinte a ținut să-și arate, întâiu de toate, bucuria aleasă pe care a încercat-o din *prilejul serbărilor tricentenare ale Colegiului de Propaganda Fide*, cari, prin marea afuența a foștilor alumni din toate părțile lumii, au avut darul de-a cimentă odată mai mult legăturile de iubire dintre Părintele comun al creștinătății și popoarele pe cari aceștia le reprezentau. În deosebi subliniază importanța — mult mai mare deșum s'ar părea — a festivalului polyglot din Curtea Damaso, a cărui măreție a pus în cea mai perfectă lumină iubirea și grija providențială a episcopilor Romei față de toate neamurile pământului.

Trecând apoi la chestii mai puțin măgătoare, sf. Părinte se ocupă întâiu de *grozăviile pe cari le-a adus asupra misiunilor*

*) Credincioși obiceiului nostru de-a reține — între marginile îngăduite de spațiul redus de care dispunem — părțile mai însemnate ale alocuțiilor consistoriale adresate întregii biserici, ne facem și acum ecoul bucuriilor și durerilor pe cari sf. Părinte al Romei a ținut să le semnaleze, la 20 Iunie c. în fața sacralului Colegiu al Cardinalilor. *N. R.*

catolice din China războiul civil, care s'a deslășuit asupra imensului imperiu din Răsărit, ducând în toate părțile lui goază și jale. Poporul chinez, din firea sa generos și iubitor de ordine, a ajuns la aceste stări deplorabile pe urma instigațiilor subversive venite din afară, și tocmai de aceea sunt bune nădejdi că nu peste mult se va readuce în mijlocul lui iarăși pacea, pentru care muncesc atât de mult cei 6 episcopi indigeni și ajutoarele lor și pentru care sf. Părinte îndeamnă pe toți deopotrivă la rugăciune.

Cu multă durere, sf. Părinte amintește apoi cealaltă ginte, „care este aproape întreagă însângerată pentru libertatea numelui creștin“. *Martiriul pe care-l aduce lui Dumnezeu episcopatul, clerul și poporul din Mexico*, merită a fi trecut în analele bisericii catolice ca momente din cele mai glorioase ale ei. Sf. Părinte nu are deci destule cuvinte de laudă la adresa episcopilor mexicani, cari au putut fi expulzați și despărțiți de scaunele lor arhieresti, dar „pe cari nime nu-i va putea rupe din îmbrățișarea noastră, și nime nu va putea opri ca ei să fie urmași și prin urmare însoțiți de dorința și plânsul credincioșilor proprii“. Întreagă lumea civilizată este de altfel, ca un singur om, alături de acești martiri ai Mexicului, cari pe lângă simpatia și admirația tuturor mai au, în deosebi dela episcopatul Statelor Unite ale Americii, și însemnate ajutoare bănești.

„De altfel — continuă sf. Părinte — barbaria ce se trezește pe alocurea și lupta pe care o vedem ascuțindu-se contra numelui ea-

to'ic, ambele, evident, cât se poate mai străine de orice respect omenesc și civil, nu sunt a se atribui oare, după cum dela începutul Pontificatului Nostru mereu am spus-o, *contagiuni acelor doctrine, cari se împrăștie, deschis și în ascuns, aproape fără nici o grijă a stăpânilor, pentru răsturnarea oricărei societăți omenești și a ordinii sociale existente, pătrunzând ca un venin aducător de moarte chiar în vinele societății?* Este prin urmare de prima importanță — și noi îndemnăm la aceasta cu stăruință —, ca toți episcopii, preoții și credincioșii să ceară, împreună cu Noi, în rugăciuni continue, ajutorul lui Dumnezeu pentru popoarele greu încercate, dorindu-le ca ziua păcii și a libertății religioase să răsără în sfârșit și pentru ele“.

Întreg restul alocuției consistoriale se ocupă apoi de *stările din Franța*, unde mișcarea cunoscută a așanumitei „Action Francaise“ continuă a fi cea încordată raporturile dintre catolici. Cu toate insistențele stăruitoare ale întregului episcopat francez, a cărui atitudine, vrednică de toată recunoștința, sf. Părinte nu întârzie a o reliefa după vrednicie, deși nu prea mulți, tot „mai sunt — spune sf. Părinte cu cuvintele sf. Pavel (Tit. 1, 10—11) ... neplecați, grăitori în deșert și amăgitori ... învățând cele ce nu se cad, ... cărora trebuie a le astupa gura“. Ținuta acestora îl întristează mult pe sf. Părinte și dacă se declară gata a ierta cu dragă inimă pe toți cari vor înțelege să abandoneze greșala în care se complac acum, are, în schimb, grele muștrări și cuvinte neobișnuit de aspre față de ceice

Renegații

— Pe marginea unor ieșiri „telegrafice“ —

Am înainte „Telegraful“ din 10 Iunie c. și fiindcă nu mulți dintre cetitorii „Unirii“ vor fi în situația de-a se putea delecta în scrisul acestui organ oficial al Sibiului, să reținem câte ceva dintr'insul.

Iată ce ne spune, între altele, acest număr sub titlul „Redactorii Unirii aiureasă“:

„Redactorii Unirii... își iau refugiul la limbajul cel mai strident, insultând, mințind și batjocorind... se coboară în mocirla tuturor intrigilor actuale... proză stupidă... manifestatie stupidă... pigmei și politicieni demagogi... Păcatul strămoșesc al lui Atanasie planează asupra bieților misionari, și le anihilează voința...“

O, ce frumos! Ce proză aleasă și ce limbaj corect! Mai recitește-ți „Telegrafule“ încă odată opera, — e adorabilă. Așa, da, înțelege oricine să se scrie la gazetă, nu cum fac „papistașii școlilor iezuitice“.

În numărul său din 11 Iunie, „Unirea“ a a reproduș o parte din „predica înălțătoare“, cum o numește un prim articol al „Telegrafului“, a arhiepiscopului dela Sibiu. O predică de sf. misiuni, la Înălțarea Domnului, care, într'adevăr „nu se uită“. Ci-că rău a făcut „Unirea“, că reproducându-o s'a coborât „în mocirla intrigilor...“ Dar, cu toată supărarea neînțeleasă a fraților sibieni, a făcut foarte bine că a publicat-o, pentruca lumea să poată cunoaște adevăratele intenții și sentimentele creștinești ale „eroului“ ortodox din ziua eroilor.

Ierte-mi însă cucernicii părinți ai „Telegrafului“, de voi îndrăzni a spune, că în numitul articol au strecurat și câteva afirmații, cari nici din alt punct de vedere nu prea corespund adevărului. Ni se spune anume, că: „Uniația... e o mașinărie politică... că bietul Atanasie ar putea fi considerat ca începătura renegaților... (așadar toți „uniați“ ar fi renegați, dela vlădică până la opincă!). „Bietul Atanasie“ e vinovat și pentru... neparticiparea la... actul încoronării dela Alba-Iulia.

În adevăr e scandalos cu „uniații“ ăștia,

îndrăsnesc să-i aducă învinuirea, că ar fi greșit în sentința pe care a rostit-o asupra mișcării.

„Spun adevăr, zice sf. Părinte, că Noi, în cauza de care e vorba, ori am fi în necunoștința lucrurilor, fiind rău informați, ori am fi înșelați prin machinații obscure și prin scrișori tendențioase din partea organelor noastre subalterne..., ori că favorizând pe unii am servi restituirea unui anumit imperiu, fiind răpiți de dragostea cutărei națiuni, ori, în sfârșit, că, trecând peste limitele autorității Noastre, am fi poruncit lucruri potrivnice iubirii de patrie: cari toate, foarte injurioase față de Noi, nu numai că se împotrivesc în chipul cel mai evident declarațiilor noastre repetate și exprese și însuși adevărului, dar par a vădi chiar o nebunie. De aceea nu stăm un moment la îndoială de-a admonia, cu Apostolul, pe acești recalitrânți fii ai Noștri, că: „Mie foarte puțin îmi pasă, că mă judec de voi, sau de judecătorie omenească; căci nici însumi pe mine nu mă judec... cel ce mă judecă Domnul este“ (I Cor. 4, 3. 4).“

Tema aceasta neplăcută, sf. Părinte o încheie cu luminoase considerații asupra autorității centrale de magisteriu și guvernare, care este și trebuie să fie în biserica Domnului și care este însăși temelia oricărui progres în această biserică. „Unde e Petru — a spus-o încă sf. Ambroziu (In ps. XL, 30) — acolo-i biserica; și unde-i biserica, acolo nu e moarte, ci viață eternă“.

dar să ne resemnăm, căci „instinctul religios al neamului nostru e treaz și poporul care n'a fost complicele episcopului Atanasie și ale protopopilor săi“, cu lacrimi de duioșie revin în brațele larg deschise ale „maicii neamului, care e sfânta biserică ortodoxă (românească) națională“, cum limpede o arată, chipurile, Hamba, Cibu, Șoimușul, ș. a.

Toate-s bune și frumoase prea cucernici părinți ai „Telegrafului“. Ne-ați dat un model de proză creștinească; am auzit și o morală vrednică de oile Înaltului ierarh; frumoase au fost și mângâierile ce trebuie simțite în urma duioșelor reveniri, dar una a rămas cam incurcată. Anume: ce-i cu „mașinăria politică“ și cu „renegații“? Nu s'ar putea să ne lămurim mai bine asupra acestora. Nu de alta, dar noi preoții „uniați“ nu voim să fim „șuruburile unei mașinării politice“ și nici „renegați“, ci preoți ai sfintei biserici dreptcredincioase, unde fantoma urită a intrigăriei politice n'are ce căuta. Și de nu veți motiva afirmațiile, ne putem aștepta, că „Unirea“, folosind cunoscutul său „limbaj iezuitic“, să mai încerce o „calomnie“ și în această direcție.

„Telegraful“ prea cucernicilor părinți ai Înaltului ierarh fiind însă mult mai cinstit și mai atent la ce vorbește decât gazeta iezuiților din Blaj, cu siguranță ne va arăta în ce suntem uniții „renegați“ și „niște șuruburi a unei meschine mașinării politice. Și... ce mai știi, cu autoritatea lui morală — fiind numai în slujba „cinstei gazetărești“ și a „adevărului“ și atât de autocefală, că e absolut străină față de orice politică —, ne va converti pe toți renegații, ca nu peste mult se ne desmierde la sinu-i de mamă, îmbătându-ne cu toții de o spasmodică fericire.

Așteptăm deci lămurirea „Telegrafului“, organul de publicitate a... maicii neamului, fiindcă altfel s'ar putea întâmpla să începem a „aiura“ și noi alături de redactorii „Unirii“.

Ioan Borza, preot „uniat“.

Ortodoxia „jubilează“ și ea alături de noi. Ca o întregire la cele scrise de noi despre jubileul eparhiei noastre orădane și ca o clasică ilustrare a mentalității cercurilor oficiale ale ortodoxiei Preasfințitul Ciorogariu, „colegul“ dela Oradea, dăm aici o parte din editorialul dela 15 Iunie c. al gazetei sale oficiale „Legea românească“.

...În fum de tămâie se vor ridica spre ceriul îndurător glasurile emoționate ale urmașilor lui Popa Anghel și ai celor 38 protopopi, proslăvind utilitarismul unui cler demoralizat de nălucirile unui belșug ademenitor. Da, utilitarismul unui pumn de oameni stăpâniți de goana după un traiu mai bun și după privilegiul a zămislit faimosul act al unirii cu biserica papistașă... Agenții cu suflet negru ai prozelitismului catolic au condus mâna celor ce au iscălit actul desbinării dela 1698. Înființarea episcopiei unite la Oradea... e numai o lovitură mai mult în trupul poporului român, ca desbinându-l să-l slăbească și slăbindu-l să-l nimicească, spre mai marea glorie a bisericii „singur mântuitoare“.

„Episcopia unită din Oradea e doar numai adâncirea prăpastiei săpată de dușmani să fie mormântul de veci al acestui neam mult bătut de soartă.

„Cum vom putea, noi, urmașii norodului ce a înfruntat faimoasele inchiziții, să ne bucurăm în ziua plângerii noastre? Cum vom putea noi să preamărim pe aceia, în sufletul cărora s'a răcit dragostea către legea strămoșească și s'a incubat spiritul de oportunitate și goana după privilegiul...?“

Așa știe să răspundă ortodoxia recunoscătoare pentru imensele binefaceri, de cari s'a

bucurat, în tot timpul de 100 ani, la școlile primitoare ale Beiușului eparhiei noastre jubilare! Marea ctitorie a blăjanului Samuil Vulcan, sub aripile ocrotitoare ale căreia sute și mii de intelectuali ortodocși au ajuns să însemne ceva în viața neamului, nu trezește în inima acestor stricători de praznic nici un cuvânt de apreciere și recunoștință. Se subliniază, în schimb, chiar de mai multe ori, păcatul „oportunistului“, pe care istoria mai recentă a vieții politice românești îl poate găsi, fără nici o greutate și în chipul cel mai scârbos, chiar în tabăra celor ce ne acuză.

Nu. Fiii duhovnicești ai Preasfințitului Ciorogariu dacă nu puteau să jubileze alături de noi, trebuiau să tacă măcar și să lase aceste urâte manifestări ale sufletului lor pentru zilele curente, lipsite de fastul unor serbări atât de înălțătoare cum au fost cele dela Oradea.

Ar fi fost un lucru mult mai cuminte, mai creștinesc și mai românesc.

Știri mărunte

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Toma Mihailu* adm. parohial la Șalcău, pe pâr. *Nicolae Popa* adm. parohial la Ibănești, pe pâr. *Ioan Lăpușian* adm. parohial la Berind, pe pâr. *Aurel Varga* adm. parohial la Silvaș, pe pâr. *Traian Budelecan* adm. parohial la Sutor, iar pe pâr. *Pompeiu Tempian* adm. parohial la Noul sășesc.

Concurs. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan publică, cu terminul de 25 Iulie, concurs la parohia *Câmpeni* (prot. Roșia).

Publicarea hotărârilor ultimului sinod arhidiecezan, împreună cu vorbirea de deschidere a I. Preasfinției pâr. mitropolit Vasile, s'a făcut în cercularul din urmă al arhidiecezei noastre. De acum ele au deci putere obligatoare și drept urmare sperăm că multe lucruri din cele cari nu erau tocmai bine, vor începe a se schimba în mai deplină conformitate cu interesele mari ale bisericii noastre. În caz contrar vor urma sancțiunile și cine nu va fi fost bucuros să facă binele ce i-se cere de dragul lui, va trebui să-l facă de frica pedepselor puse în vedere.

Permise de ziariști anulate. Nouile autorități din fruntea C. F. R. au publicat de curând o lungă listă a permiselor de ziariști anulate. N'ar fi stricat să se publice și lista permiselor admise și pentru mai departe, dar lista publicată încă ne dă indicații suficiente pentru a putea constata anomalia ce-a prezidat la acordarea permiselor gazetărești, având la bază cu deosebire criteriul nuanței politice a gazetei. Multe gazete provinciale, cu abia 1—2 ani vechime, dar cu nuanță averescană, au putut să obțină chiar câte 2 permise, în vremece gazete ca „Unirea“, cu aproape 40 ani vechime, a trebuit să rămână fără permis, pentrucă redactorii ei nu prea erau simpatizați de potențaii zilei.

Candidarea preoților pentru Corpurile legiuitoare. Pentru a asigura bunul mers al serviciilor publice ale bisericii, Consistorul arhidiecezan a fixat și de data aceasta anumite condiții pentru admiterea preoților la rol activ (ca deputați sau senatori) în politica țării. Se cere anume, chiar și pentru candidare, învoirea prealabilă a Consistorului, care nu se va da decât celor ce pot fi substituiți în oficiul lor. Cei reușiți în alegeri vor lua apoi concediu pe tot timpul legislaturii, punând în loc persoane apte și aprobate de Consistor, cărora le vor da remunerația cuvenită.

Mărei poștale jubilar. În ziua de 1 Iulie a. c., se va pune în circulație o emisiune de timbre poștale, pentru comemorarea a 50 ani dela proclamarea independenței. Timbrele

au valorile și culorile următoare: 25 bani în culoare »lie de vin«; 30 bani în culoare »gris fer«; 50 bani în culoare »verde oliv«; 1 leu în culoare »albastru verzui«; 2 lei în culoare »verde«; 3 lei în culoarea »violet«; 4 lei în culoare »maron închis«; 450 în culoare »orange«; 5 lei în culoare »maron deschis«; 6 lei în culoare »roșie«; 750 în culoare »bleu deschis«; 10 lei în culoare »bleu închis«. Timbrele sunt de trei tipuri. Tipul I cuprinde valorile de 25 bani, 1 leu, 750 și 10 lei. Tipul II cuprinde valorile de 30 bani, 2, 3, 5 lei. Tipul III cuprinde valorile de 30 bani, 4 lei, 450 și 6 lei. — Aceste mărci sunt valabile în francarea corespondențelor până la 31 Iulie a. c.

Călătoria alegătorilor pe C. F. R.

Subsecretariatul de stat al c. f. r. a dispus ca din prilejul alegerilor pentru Corpurile legiuitoare, alegătorii să poată călătoria gratuit cu clasa III-a, în baza cărților de alegători. Acei ce vor dori să călătorească în clasa I-a sau II-a vor plăti la casele stațiilor de pornire diferența între clasele respective și clasa III, care se consideră gratuită fără alt adaos. Asemenea călătorii nu se vor admite la trenurile expres și de lux, chiar plătind diferențele de clasa III.

† **Dionisiu Trifan**, un fruntaș al meserieșilor noștri din Blaj, cari l-au ridicat la treapta de vicepreședinte al societății lor, s'a stins la 30 Iunie c. în anul 60 al vieții și 33 al fericitei sale căsătorii. Cunoscut în cercurile cele mai largi ale preoțimei noastre, în știrile căreia puțini vor fi căroră să nu le fi făcut vre-o haină preoțească, moartea lui lasă regrete simțite și de alții decât de membri familiei sale. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

P. Cluj. Din literatura germană. Vă putem recomanda pentru recolecțiile preoțești lunare următoarea lucrare: P. Zeij S. I: 36 Betrachtungen für solche die schon einmal Exerzitien gemacht haben. 375 pg. Legată în pânză 4 mărci. — Se poate avea prin „Marianischer Verlag“ Innsbruck.

„Telegraful român“. Sibiu. Mai mult ori mai puțin „prioniti“, cu ne găsiți că suntem de cazul dela Șoimuș, ne credem totuși în drept a Vă spune, că mitropolitul nostru n'a descins și nu va descinde nicicând în vre-o comună, care să se afle în condiții similare cu cele dela Șoimuș. Iar dacă o va face vreodată, credincioșii DVoastră au tot dreptul să-l primească, nu așa cum l-au primit Șoimușenii noștri pe I. Preasfințitul DVoastră, ci chiar mai altfel: cum ar fi trebuit să-l primească și cum va trebui primit oriunde va mai descinde cu scopuri de învrăjire confesională, ca la Șoimuș. Sperăm însă, că cele ce i-s'au întâmplat la Șoimuș li vor mai potoli zelul și că pe viitor va descinde numai în scopuri mai irenice, când apoi, fie sigur, oamenii noștri încă vor ști să aibă față de I. Preasfinția Sa considerația pe care și-o poate reclama cu dreptate în calitatea de șef al ortodoxiei ardelenene. — Mai relevăm apoi, cu multă plăcere, ideea DV. de-a aplica vorbele lui Gamaliel la legea noastră unită și Vă rugăm chiar să spuneți Neodihnitului DVoastră patron să-și mai odihnească cele oase, fiindcă în adevăr: „Dacă unația este dela Dumnezeu, va continua să existe“, cum spuneți DVoastră, iar dacă nu este, se va pierde, adaugem noi, dela sine. Orice intervenție „neodihnită“ este deci ori neavenită, ori de prisos.

M. Sibiu. Că „frații“ dela „Telegraful“ n'au putut găsi în lungul șir de episcopi uniți dela Oradea decât „o singură figura luminoasă, aceea a episcopului Samuel Vulcan“ este numai pentru a putea spune, că aceea episcopie „n'a putut crea instituții de cultură și că Biharia a fost condamnată la o viață ștearsă“. Afirmările acestea sunt însă tot atât de puțin adevărate ca și constatările că episcopia noastră jubilară „ar număra azi abia 50,000 suflete“, câtă vreme știe, că are binișor peste 180,000 suflete. Dar, vedeți, oamenii aceștia mințesc fără nici o rușine și când li somez să-și dovedească afirmațiile — cum e cazul cu falșul ce-am fi comis cu hotărîrea ministerială referitoare la Cibu — își trag frumusețea coada între picioare și nu mai suflă nici un cuvânt. — Halal, însă, de așa gazetărie!

N. Izvorul alb. Din revista de care întrebai s'au și tipărit, pe cât știm, două coale, așa că nu-i deschis ca totuși să continue a ieși iar la iveală. Bani pe cari i-ați trimis nu credem deci să fie pierduți.

C. Deva. Am primit suma trimisă. Pentru „U. P.“ am plătit 250 Lei. Se va trimite pe adresa ce ne-ați indicat.

Oficiul parohial. Sucei de sus. Am primit abonamentul pe jumătatea primă a anului curent.

P. Nevrincea. Am primit abonamentul pe anul curent. Adresa am schimbat-o.

Administr. Centrală Capitulară. Blaj.

Nr. 213 - 1927.

Concurs.

Pentru instalarea luminei electrice la Institutul Recunoștinței se publică concurs cu oferte închise. Termin 4 Iulie 1927 ora 18. Sunt de a se monta aproape 100 lămpi, vre-o 10 locuri prize, 2 bucăți contoare.

Concurenții își vor face ofertele pe unități, adică: locuri, lămpi etc. lămpi cu 1 circuit, cu 2 circuite, simple, mobile, conducta externă și așezată (ingropată) în zid, separat costul fiecăreia.

Ofertele se vor adresa Administrației Centrale Capitulare, până la terminul de mai sus, care le va transpune spre hotărîre P. Veneratului Consistor

Blaj, 22 Iunie 1927.

Dr. Ambrosiu Chețianu
administrator capitular.

(332) 2-2

Reuniunea SF. MARIA a femeilor rom. gr.-cat. — Cluj

Concurs

Reuniunea „Sf. Maria“ a femeilor române gr.-cat. din Cluj dorind să înzestrezze biserica »Calvaria« din Cluj-Mănăstur cu un iconostas potrivit stilului gotic al bisericii și prescripțiilor ritului nostru oriental, publică concurs cu terminul de 31 August a. c. ora 12 pentru executarea acestui iconostas cu toate părțile ce-i aparțin.

Pentru a putea judeca oferta se va anexa aceleia o schiță în măsură 1:50, precum și un deviz, în care se specifică pe articole lucrările necesare iconostasului, cât mai detaliat.

Din faptul prezentării ofertei nu derivă nici un obligament pentru Comitetul reuniunii. Dar Comitetul reuniunii își rezervă dreptul, de a răscumpăra eventual schița și devizul pentru suma de Lei 5000, dacă nu se va aduce lucrarea asupra concurentului respectiv. Comitetul a preliminarat pentru acest iconostas și lucrările accesorii suma de Lei 150,000.

Ofertele sunt a se trimite pe adresa subsemnatei prezidente la Cluj, strada Băii Nr. 1.

Cluj, 1 Iunie 1927.

Livia Boila
prezidentă

(127) 3-3

Veturia Borza
secretară

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(265) 34-52

NICOLAE POPP, stabilit în Târgu-Mureș, Str. Avram Iancu 47, execută orice lucrări de pictură bisericească

(60) 10-13

Preoții!

Invățători!

Comandați

LA LIBRARIA ANCA

CLUJ

„Cărarea Fericirii“

Carte de rugăciuni de preotul G. MĂNZAT. Conține 368 pag. cu 26 capitole mari și diferite rugăciuni la orice ocaziune, fiind aprobată de P. S. dl episcop de Gherla Dr. Iuliu Hossu sub Nr. 581-1925.

Legată în carton tare pentru școlari 85 Lei.
> > pânză fină cu cruce aurită 140 >
> > piele lux, pe hârtie velină 280 >
> > > șcl. pentru dame 350 >

Nou!

Nou!

„Domnului să ne închinăm“

Carte de rugăciuni pentru elevi în leg. tare lei 25.

Prediei la morți 60 Lei

Prediei p. postul mare

50.— Lei

Teatre populare 15-30 Lei.
școlare 15-30 Lei.

Monoloage și dialoge

10-15 Lei.

Album de modele românești (250 motive) 100 Lei.

Porto recomandat costă 15-30 Lei.

Mare depozit de clopote

dela 25 kg. în sus. Ornate bisericesti. Odăjdii. Prapori etc.

CEREȚI PREȚURENT DETALIAT.

(20) 12-20

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericesti. Vesminte din cele mai bune ștofe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potire cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrică de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabric clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de 50 ani și prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol Nr. 6.

(97) 6-?

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nici unui bun o o o creștin. o o o